

Samordnet plan for kontroll og bekjempelse av lakselus i PO 7

Innholdsfortegnelse:

1. Formelle rammer for planen	1
1.1. Bakgrunn – Lakselusforskriftens krav	2
1.2. Styrende dokumenter	2
2. Oppsummering	2
2.1. Områdets omfang.....	2
2.2. Samordnet plan for det enkelte anlegg.....	3
2.3. Samordning av tiltak.....	3
2.5. Forpliktelser og utveksling av erfaring	3
3. Generelle prinsipper	3
3.1. Effekt og fiskevelferd	3
3.2. Informasjonsutveksling	3
3.3. Nabobesøk.....	3
3.4. Uttesting av behandling	3
4. Medikamenter.....	4
4.1. Tiltak mot utvikling av resistens	4
4.2. Enkeltmerdbehandling	4
4.3. Effektvurdering av medikamentelle behandlinger	4
5. Ikke-medikamentelle tiltak.....	4
5.1. Risikovurdering før behandling	4
5.2. Effektvurdering av ikke-medikamentelle behandlinger	4
6. Slakting og transport	4
7. Oppsamling av lus	4
8. Videre arbeid	4

1. FORMELLE RAMMER FOR PLANEN

Versjonslogg:

Vedtatt av arbeidsgruppa 17.10.2020. Revidert av arbeidsgruppa 24.09.2021 og 31. august 2023.

1.1. Bakgrunn – Lakselusforskriftens krav

Akvakulturanleggene skal ha en plan for effektiv kontroll og bekjempelse av lakselus. Planen skal være samordnet med andre akvakulturanlegg innenfor et nærmere bestemt geografisk område. Omfanget på det geografiske området skal bestemmes ut fra hydrografiske forhold og plasseringen av akvakulturanlegg, slik at området er egnet for å få til en effektiv kontroll og bekjempelse.

Planen skal beskrive samordnede tiltak som gjennomføres for å ivareta hensyn til ville bestander, og skal spesielt omfatte tiltak som sikrer lavest mulig forekomst av infektive stadier av lakselus i sjøen i perioder som er kritiske for ville bestander av laks og sjøørret.

Planen skal minst inneholde følgende:

- a) navn, lokalitetsnummer og kontaktdetaljer for akvakulturanlegg som er omfattet av det geografiske området med samordnet plan,
- b) begrunnelse for valg av områdets omfang,
- c) tiltak som gjennomføres i akvakulturanlegg i området for å begrense forekomsten av lakselus og utviklingen av resistens, herunder rutiner for samordnet utsett i og brakklegging av akvakulturanlegg,
- d) rutiner for samordning av behandlinger gjennom året med tidsrom og tiltaksgrense for disse behandlingene. Dette gjelder også samordnede behandlinger om våren, jf. § 7,
- e) rutiner for utveksling av informasjon mellom akvakulturanlegg innenfor området som er nødvendig for å gjennomføre samordnet kontroll og bekjempelse. Informasjonsutvekslingen skal minst inneholde opplysninger om gjennomførte behandlinger, resultater fra følsomhetsundersøkelser og tellinger av lakselus.

Planen skal til enhver tid være oppdatert, og tiltak skal gjennomføres i samsvar med planen. Planen skal være tilgjengelig på akvakulturanlegget og oversendes årlig til Mattilsynet innen 1. oktober. Endringer av planen skal umiddelbart varsles inn til Mattilsynet.

1.2. Styrende dokumenter

Dette dokumentet sammenfatter samordnede tiltak for lusebekjempelse for oppdrettsaktørene i PO 7. I tillegg gjelder følgende dokumenter:

Tittel	Område	Kommentar	Sist revidert
Soneavtale PO 7	Sonestruktur, brakklegging	Regulerer felles brakkleggingstid i soner	27.09.2023
Biosikkerhetsplan PO 7	Biosikkerhetstiltak	Regulerer biosikkerhetstiltak	31.08.2023

2. OPPSUMMERING

2.1. Områdets omfang

Planen er samordnet for Produksjonsområde 7, nærmere beskrevet i dokumentet Soneavtale for PO 7. Soneavtalen har oversikt over navn, lokalitetsnummer og kontaktperson for hver lokalitet som er omfattet av avtalen.

Valg av områdets omfang og geografiske avgrensinger har bakgrunn i faglige vurderinger basert på strømmodelleringer (SINMOD) og næringas struktur i området.

2.2. Samordnet plan for det enkelte anlegg

Mattilsynet stiller krav til at det enkelte anlegg har en beredskap som sikrer at de kan håndtere en vanskelig lusesituasjon. Hvert anlegg må ha en konkret beredskapsplan som ivaretar dette punktet.

2.3. Samordning av tiltak

Tiltak som gjennomføres i akvakulturanlegg i området for å begrense forekomsten av lakselus og utviklingen av resistens er beskrevet videre i planen.

Rutiner for samordnet utsett, og brakklegging av akvakulturanlegg er beskrevet i dokumentet Soneavtale for PO 7.

Det gjennomføres sonevise møter for å sikre god dialog i forbindelse med samordning av tiltak.

2.5. Forpliktelser og utveksling av erfaring

Forpliktelser i samordningen er formalisert gjennom denne planen, Biosikkerhetsplan PO 7 og Soneavtale for PO 7.

3. GENERELLE PRINSIPPER

3.1. Effekt og fiskevelferd

Alle behandlinger skal ivareta effekt og fiskevelferd. Fiskevelferd skal være like tungtveiende som effekt.

3.2. Informasjonsutveksling

Informasjon som kan påvirke gjennomføring av tiltak hos andre skal rapporteres til arbeidsgruppa og fiskehelsegruppa fortløpende. Hvilke faktorer som skal deles bestemmes etter behov. Stikkord er: behandlinger, effekt, dose, holdetid, dødelighet relatert til behandling, ev. årsakssammenheng.

Informasjonen legges fram for arbeidsgruppa og fiskehelsegruppa i møter eller etter behov.

Alle som deltar i samarbeidet har taushetsplikt, og det skal innhentes godkjenning fra samarbeidet dersom informasjon som er samlet inn ønskes delt utenfor samarbeidet.

3.3. Nabobesøk

Alle anlegg oppfordres til å gjennomføre nabobesøk i produksjonsområdet, etter følgende prinsipper:

- Målsetting:
 - Utveksle beste praksis
 - Utvikle samarbeidet mellom aktørene
 - Åpenhet mellom aktørene
- Sonevise grupper med årlige møter og ca. 2 besøk per generasjon.
- Et anlegg sender fra seg to personer, og mottar to fra et annet anlegg. Deltakerne gjennomfører lusetelling, og diskuterer luserrelevante problemstillinger og erfaringer.

3.4. Uttesting av behandling

Uttesting som ikke krever godkjenning etter forsøksdyrregelverket, kan gjennomføres på bestemte forutsetninger dersom det er nødvendig for å dokumentere metoden. Slik uttesting er ikke søknadspliktig, men skal meldes til Mattilsynet før oppstart.

Mattilsynet har utformet Veileder om fiskevelferd ved utvikling og bruk av metoder, utstyr, teknologi mv i akvakultur (juni 2020).

Ved uttesting av behandling skal det varsles internt i gruppen. Resultater og vurdering av metoden skal deles. Det skal være åpen deling av dokumentasjon for velferd med nye metoder.

4. MEDIKAMENTER

4.1. Tiltak mot utvikling av resistens

- Risiko skal vurderes før medikamentvalg
- Gentest og tradisjonelt bioessay likestilles mht. resultater
- Testing områdevis 1-2 ganger per år.
- Alle tester som utføres i PO 7 skal meldes til koordinator for samarbeidet, og deles etter nærmere avtale med aktørene.

4.2. Enkeltmerdbehandling

- Lusetelling og kontroll for tidlig intervensjon: Ukentlig telling på merdnivå anbefales.
- Ved bruk av medikament skal fiskehelseansvarlig vurdere om enkeltmerder kan behandles.

4.3. Effektvurdering av medikamentelle behandlinger

- Alle behandlinger, også ikke-medikamentelle, skal evalueres av ansvarlig veterinær/ fiskehelsebiolog.
- Effektsvikt / betydelig nedsatt følsomhet er definert som < 70% reduksjon ved bruk av legemidler.

5. IKKE-MEDIKAMENTELLE TILTAK

5.1. Risikovurdering før behandling

Det skal gjennomføres en risikovurdering i forkant av behandling, der fiskehelsepersonell er involvert. Det er gitt nærmere føringer rundt dette gjennom forvaltningen, og punktet utdypes derfor ikke nærmere her.

5.2. Effektvurdering av ikke-medikamentelle behandlinger

- Alle behandlinger skal evalueres.
- Ikke-medikamentelle behandlinger har ikke krav til minimum reduksjon, men må vurderes for hvert tilfelle.
- Mistanke om redusert følsomhet for ikke-medikamentelle metoder skal meddeles arbeidsgruppa direkte eller via koordinator.

6. SLAKTING OG TRANSPORT

Utslakting skal vurderes som tiltak dersom andre tiltak ikke vurderes som forsvarlig iht. fiskevelferd og effekt.

Spredning av lus ved slaktekjøring og ventemerddsetting skal begrenses iht. til enhver tids gjeldende versjon av biosikkerhetsplanen for PO 7.

7. OPPSAMLING AV LUS

Oppsamling av lus skal så langt som mulig gjennomføres ved alle behandlinger

8. VIDERE ARBEID

Selskapene i samarbeidet har startet arbeidet med å optimalisere sonestrukturen i PO 7.

Planen ble godkjent i Arbeidsgruppens møte 31. august 2023 jfr. referat.

.....
John Ove Sinkaberg	Robert Aakvik	Mads Kristiansen	Anders Laugsand
Sinkaberg-Hansen	Emilsen Fisk	Bjørøya	MOWI Nord

.....
Harald Holm	Oddbjørn Johnsen	Roar Harbak
SalmoNor	Val VGS	Salmar